

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PART KOZLÖNYE

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

tte, hogy Kuba rabszolgasága ügyé-
ni némi jegyzékváltás nem tár-
erikával.

Avirati tudósítás

becsi társaság, január 16-án.
19. kr. — Ezüst 107 frt. 90 kr.

szervező és kiadótlajdonos:
LAH KÁROLY.

Főmunkatárs:
TMARI KÁROLY.

Verési hirdetmény.

száznál kör. Jarabrosas mint telek-
szereplő közhire tetetik, misze-
Fényes Kálmán részére, alperes
és almosó akostól 1874. éfr. 16 kr.
munka iradjon feladati ingatlanok n.
1873. éfr. 19. kr. — Ezüst 107 frt. 90 kr.

száznál kör. Jarabrosas mint telek-
szereplő közhire tetetik, misze-
Fényes Kálmán részére, alperes
és almosó akostól 1874. éfr. 16 kr.
munka iradjon feladati ingatlanok n.
1873. éfr. 19. kr. — Ezüst 107 frt. 90 kr.

száznál kör. Jarabrosas mint telek-
szereplő közhire tetetik, misze-
Fényes Kálmán részére, alperes
és almosó akostól 1874. éfr. 16 kr.
munka iradjon feladati ingatlanok n.
1873. éfr. 19. kr. — Ezüst 107 frt. 90 kr.

Galambos Antal
kir. albiró.

Galambos Antal
kir. albiró.

Galambos Antal
kir. albiró.

Galambos Antal
kir. albiró.

Galambos Antal
kir. albiró.

Galambos Antal
kir. albiró.

Galambos Antal
kir. albiró.

Galambos Antal
kir. albiró.

Galambos Antal
kir. albiró.

Galambos Antal
kir. albiró.

Galambos Antal
kir. albiró.

Előfizetési árak:
Helyben és postán külvé.
Egy évre 10 ft. — kr., évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 — — — — — Egyes szám 10 —
Előfizetési pénz s minden közlemény:
Főpályá. 1. Vacszy-haz földszint; a
szerkesztőségbe bérmentre küldendők.
Előfizetheti helyben.
T e l e g r á f i K. Lajos könyvkereske-
desben s a szerkesztőségben. — Egyéb-
a postahivatalok útján.

Hirdetési díj:
Öt-hatásos petiszeret 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szinten több
izbeli hirdetések, alku szerinti a leg-
olcsóbb árért.
Bélyegdíj: minden beiktatásért külön
30 kr.
Nyilt-ter- en megjelölendő közlemény öt-
hatásos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentesülendők elküld-
tárok nem vétettek tekintetbe. Ugy
szintén kéziratos semadatok vissza.

Derül, derül!
Legmagasztosabb hivatal, mely
fölemeli az embert: a valódi műveltség
terjedésének tényezőjeül szolgálhatni.

A régi állam és szép hivatalas ru-
háza fel a papirendet...

Távol van fölünk, hogy mi hit-
tani vitát akarnánk költöni e lapok
hasábjain; valamint az is, mintha mi a
hitfelekezeti jogok előnyére vagy
hátrányára kívánnánk dicséretet zen-
geni.

Hanem, a mennyiben a közművel-
dés forrásával, a papirend helyzete, ered-
tetétől fogva összefüggésben van; s a
mennyiben a papirend az állami és tár-
sadalmai élet viszonyaival, századok óta,
össze van kapcsolva:

Nem mellőzhetjük, a politikai ese-
mények tolyamában felmenteni azon fon-
tosabb eseményeket, melyek a művel-
dés, a jólét, szabadság, az emberi, a
polgári és a politikai jogok kifejlésére
különösebb hatással vannak.

Előre bocsátjuk, hogy a papi hiva-
tás — ha eredeti feladatát követi vala,
— az emberiség valódi jótéménye.

Mert hiszen tanítani, felvilágos-
ítani a népet, eloszlatni a lelki sötétsé-
get, szorgalomra, munkára, erényre
serkenteni az embert; vigasztalni a sze-
remsételeket; oktatni, bizalomra buzdi-
tani a gondviselés iránt; az emberi jo-
gok fogalmát tisztázni; a kölesönös
szeretetet áldásforrássá megnyitni:

Mind oly feladat, ami az állama, s
a társadalom céljával meg-
egyezethető, sőt ugyanazonos

De a veszélyes irány, mi a papi-
rend századok óta — néhány kedves
kivétellel — követett; az ellenkező er-
edmények, melyeket az eredeti hivatásával
szemben létrehozott; a határtalanul vált
uralomvágy, mely a szeretet
forrását kiszárította: — csoda-e, ha
visszahatást szültek egyesek és ál-
lamok részéről gyíránt?

Innen a heves harcz, mely szakada-
tanlanul tart az egyének s népek és a
papi rend között.

E harcz a viláosság és sötétség
harcazón.

Es nem a népek vívják a sötétség
harcazót; s nem a papirend küzd a vilá-
lágosság mellett; hanem megfordítva.

A fejedelmek immár nem mennek
többé, meztelb vezekleni a pápaság szé-
k helyére.

A népek nem rohannak keresztet
habornakba, mint nyomorult vak eszközök
a pápa kezében.

Megmozdult és érez a jogosság, az
emberiség öntudata, mely földi ist-
enségek előtt kezd le nem borulni.

A legújabb időkben, egy fejedelem
hódolt még rendkívülleg a pápaság ural-
mának, bár az is csupán önérekléből: a
már eltemetett III-ik Napoleon.

De lassanként mindegyik állam
kezd kibontakozni a himéből, melyben
a társadalom jogai fogva tartattak.

A katolikus Olaszország törvény-
hozása legközelebb megtörni készíti a
kigyónak fejét.

TÁRCZA.

EGY NEMESEMBER LEÁNYA

Regény három kötetben.
Irta Schwartz Mária Zsófia.

Harmadik rész.

Midőn Nils és Sorenza előtt elmentek,
Perry ezezte, hogy Sorenza azon karja, mely
az óven nyugodott, megreszkedett.

— Hogy van Sorenza? kérde Perry és
lehajolt hozzá. — Ön halott halvány, nem akar
lelteni? Bizony nem jól érzi magát.

Sorenza nem felelt, csak oly hideg pil-
lantással nézett fel rá, hogy az fájt neki. Szí-
lárd léptekkel folytatta a sétát, mintha mutatni
akarta volna, hogy a fájt benyomást nem en-
gédi bensejében uralodni.

A nagy Németország vallásügyi mi-
nisztere pedig oly törvényjavaslatot ter-
jesztett a törvényhozás elé, melynek egy-
házipolitikai fontossága valóságos idő-
szakot alkot, s a közművelődés érdekei
óriási előhaladásnak örvendhetnek általa;
habár a feudális, az ultramontan és re-
akcionárius elemek gygási harczot in-
ditanak is ellene.

Minden egyházi intézet az
államfelügyelet alá helyez-
tetik; a gyermekseminariu-
mok, konviktusok felállításá-
beszüntetetik, s a fenálló
egyházi intézeti növeldék nö-
vényedékeinek szaporítása be-
tiltatik.

Szóval, az egyházi uralom
tulkapása saját jogosított határai közé
visszatereltetik.

Es az állam, a társadalom
jogai megmentése előkészítettik,
és pedig a szellemi előhaladás
érdekében, mely az anyagi jól-
ét forrásait megnyitni van hivatva.

Fontosak e mozzanatok az ember-
ség, az államiság, az egyéni
jogok, a szabadság érdekében.

Ezért kell feljegyezni a napisajtónak
is e mozzanatok, melyek a politikai
jellem kifejlődésére is jótékony hatást
gyakorolnak.

Ezért kell cikizniük honlokára a
remény szivárványszínét e szavakban:
„derül, derül!”

A királytől rendezeséről szóló tja-
vaslat készen van. Minden szék egy törvény-
hatóságot képez külön főispánnal. Itt tehát lesz
éleg — méltóság! A száz nemzeti egyetem
csak a közös vagyon kezeli. Nem jobb volna
azt az egyetemet végleg beszűntetni?

— És megis mozog — Wenckheim.
A tegnapi hivatalos lapban ismét több cím és
rendelkezés megmozgás jelezte. Eljen a de-
mokratia!

A borsod-miskolci kiházasító egy-
let ügye ismét szöngyegré került; a vizsgálat
már be van fejezve; a bűnrészek vagyona
lezáróztatott; Eördög elnök kivételével a bű-
nösök mindnyájan szabadon bocsáttak jótál-
lás mellé.

A kolozsvári színház ügyét jövőre
b. Huszár Sándor, Lugossy József és László
József fogják vezetni.

A hivatalos lap tegnapi számának
nem hivatalos részében a következő hivatalos
közlemény áll: A kolera állásáról a fővárosi
hatóságok részéről beérkezett napi tudósítások
szerint a kolera már csupán egyes esetek
fordulnak elő, és ezek is több idő óta oly gyé-
len, hogy ezen körülmény a járvány végét jo-
lívén annak teljes megszűntetéséhez közelbe ala-
posan várható. Ezen okból a hivatalos napitü-
dósítások közlése megszüntetett; az ország-
ban uralgó kolerajárvány állásáról azonban a
hivatalos tudósítások koronként fognak köz-
széltetni.

A horvát atyafiak ugyancsak gaz-
dálkodnak. A zágriai „O b z o r” írja, hogy a
napokban a hetedik városi tisztviselőt nétek
el árvapének elszakasztása miatt.

Az igazságügyer a pesti kir. tábla-
hoz rendes bíróvá Dessewffy Lászlót ne-
vezte ki.

— Ön nem Sorenza, miután ön felett
az elme uralkodik.

— Ez olyasmi, a mit mindenkinek kel-
lene tenni, de fájdalom, sokszor megtagadjuk
az elletben az uralkodást, s a pilanant hatásától
engedjük magunkat elragadtatni.

— Engedje meg az állithatom, hogy
Sorenza ezt bizonyára soha sem tette.

— Nem tettem? kiáltá Sorenza hevesen.
Ó istenem, alig néhány percze, hogy bizony-
ságot adtam. Annyi behatást engedtem egy
ember tekintetének, hogy ön azt hívé miszerint
roszul vagyok.

Nem azon egyén tekintete, hanem az
emlékek, melyek ahoz vannak kapcsolva, vol-
tak önére hatással.

— Az emlékek, igen; de mily emlékek?
Névtelenségis keresek. Ön e fájt nem ösmeri.

— Azt hiszi Sorenza?
Perry karját a pad hátsó támlájára tette.

— De Sorenza az igaz. Én tudom,
hogy atyja gróf Eldou volt, tette hozzá.

Sorenza megszerzőködt, egy pillanattal
nézett, megrázta fejét, mintha a gondolatoktól,
melyek kirozák, megakarna szabadulni, s hide-
gen monda:

— Hiszen mi a mulat elemetektől, tehát
el mindennel mi ahoz való. Jó lenne ha a mul-
tal együtt, azok iránti ellenzavemet, kik él-
nek, eltemethettem volna.

— Tovább élhet az ellenszenv, ha a
szeretni képesség meghalt? kérde Perry oly
hangon, melynek csengésében sokkal több volt

Lónyay és a Deákkör.

— Az országgyűlési Deákkör e hó 16-án
érdekes gyűlést tartott, s e gyűlés szomorú
bőse Lónyay volt.

A gróf határozati javaslatot nyújtott be,
melyben saját tervét mondja el pénzügyeinek
rendezéséről.

Nézete ez: Minden oly tétel, mely beru-
hásás, a rendkívüli költségvetésbe teendő át.
Igy tehát az államadósság törlesztése s a
beruhások mind a rendkívülibe valók. Ez
lényegesen könnyítene a rendes budget hiány-
ságot, melyet a pénzügyi bizottság 8 millióban
állapított meg. Szerinte mintegy 3 millió ma-
radna fenn. E 3 millió a költségvetés egyes
tételéinek leszállítása által történő, s a mi
még fennmarad, azt fődízzék a czelszerű adó-
reformok.

A mi a rendkívüli költségvetést illeti,
ennek tételén gr. Lónyay a déli vasuti csat-
lakozásban eltebe léptetőndő oly arangement
által óhajtaná segíteni, mely az államra ahe-
ződ terhek egy részén könnyítene; míg más-
részt alapot akar teremteni, mely által fedez-
endő lenne a vasuti kamatbiztosítás.

Gr. Lónyay beszédében egyes példákat
említett, melyeknél a rendes költségvetésben
törölni lehetne. Ilyenek: a kóntak építése.
Sok oly állami kóntak van, mely parallel
mely a vasutai; nincs semmi értelme, hogy
az állam az ily kóntak fenntartás. Továbbá
ajánlja a megakarítást, a pénzügyéségnél, a
pénzügyi szolgálat helyesbe szabályozása által.
S végre figyelmeztet, hogy az állam hagyjon
fel s vas és széniparral, mi által szinten lé-
nyeges megakarítások lennének eszközöndők.

Határozati javaslatában azo kívánja utas-
ítani a kormányt, hogy terjeszsen elő ja-
vaslatokat: 1) a költségvetés egyes tételének
leszállításáról; 2) az adóreformok, illetleg a
bevételeknek a reformok következtében vár-
ható emelkedéséről; 3) az általa említett déli
vasuti csatlakozás s a kamatbiztosítások szá-
mára alkotandó alapról.

Lónyay gróf harmá; Szell Kálmán nem
fogadta el Lónyay hat. javaslatát. Deák még
felvilágosított, de nem kapott. Kerkápoly
és Zsedényi a Lónyay hat. javaslatát ellen-
szóltak. Ezt tette Puszkay F. is, mivel „nem
akár Lónyaynak bizalmatlanságot saavazni.”

Végre Lónyay kijelenté, hogy az ellet-
te meg elébbre ne tétesszenek, ő
visszaveti javaslatát, s azt módosítja.

Tehát a gróf ur is bevallá, hogy közte
és pártja közt „éles ellentétek” vannak.
Gratulálunk annak az „osztatlan” párt-
nak, mely — így tart össze!

A pellengéren.

(K. T.) Az osztrák nemzeti bank egy
nyomatott füzetben tette közzé azon levezetést,
melyet Kerkápoly a bécsi „national bank”-kal
váltott a Pesten felállítandó önálló magyar
nemzeti bank létesítése ügyében.

Mi ezjéla volt ezzel a bécsi banknak,
könnyű kitálatni, kompromittálni akarta vele
a magyar minisztériumot; és, — fájdalom! —
ezjélt el is érte!

Mert nincs ember, ki megbotránkozás
nélkül olvashatná e füzetet. Minden egyes be-
tűjéből, minden sorából kiír a „national bank”
hencezése szemben a magyar kormányval, s
azon rabszolgai, kézséskölő s megvetésre méltó
meghunyászkodás, melylyel a magyar pénzügy-
miniszter ur ó excellentiája” előadta „legzála-
tosabb kérelmeit” a bank felállításá ügyében.

Szegény „független” minisztérium, — hogy
annyira megőrj edtuek tarssa a ma-
gyar pénzügyminisztert, hogy kihívó henceze-
seit s a pénzügyer „legzálatosabb kérelmeit”
önálló füzetben merje kibocsátani!

Kerkápoly kért, könyörgött és koldult, —
kelle-e ennél több? Tette ő pedig ezt mint
független magyar pénzügyminiszter akkor,
midőn a nemzet erélyt, akaratot követelt tőle.

A nemzetnek joga van önálló bankot
követelni, mert e nélkül pénzügyeink

a régi lángból, minthogy erős pirt ne hajtott
volna Sorenza szerára.

— A szeretni képesség, soha sem hal-
meg, felelt Sorenza, de a képesség egy bizo-
nyos tárgyat szeretni, meghalhat.

— Igaza van.
Perry szeméi észrevették elpirulását.

Tehát hangja birt azon képességét, hogy
véret mozgásba hozza. Ő nem csatlakozott.
Volt szívében még egy bur, mely egy grön-
dék hangra megrezen.

Nils rögtön más tárgyat választott a be-
szélgetére. Ha azt mely folyamatban volt, to-
vább folytatta volna, talán a felfedezést, mit
tejt, elárulandja s megfosztja magát örökre a
lehetőségtől egy szikrát elfogni abból, mit So-
renza szíve rejt.

Ez alatt a gróf család folytatta sétáját.
Midőn oly távol voltak, hogy sem Sorenza, sem
Perry föl nem foghatták beszédüket, megjegyzé
Ernfrid:

— Kinek köszöntél Arthur, a férfi volt
az, vagy a nő?
— Mindkettőt, felelt Arthur.

— Csodálkozom, hogy a nő ösmered.
— Ellenkezőleg, e tekintetben rajta d
dálkozom.

— Kedves Ernfrid, neked semmire sem
kell csodálkoznod, ha Arthurról van szó, v
gott közbe a grófné keserűen. Ösmered kell
öt és tudnod, hogy becsületnek tartja az anyja
iránti tiszteletet lábbal tiporni. Lelkiismereti

mind szűkebb körre fognak szorítottatni. A
nemzeti anyagi fejlődése bölcsőjeként tekint a
nemzeti bankot, joga van tehát ilyet követelni.

S mintha már más itt nem is vezethett
volna czélhoz, — a pénzügyminiszter oda for-
dult ahoz a bécsi bankhoz, a mely, míg vol-
t, mint nyitni Magyarországon, nyitott; de mi-
kor a magyar fölmozdott hozzá, — akkor nem
ismertte meg a földosztát.

De Kerkápoly így gondolta jónek. Kérte,
hogy állítson bankot nekünk, hogy haszna legyen
neki is, nekünk is. A bank fejt ráta. Ker-
kápoly könyörgött, hogy hát állítsa föl a bécsi
bank ügy, hogy ez az „filiale”-ja legyen, s
igy az első követlen haszon a bécsi banké
legyen. De a bank erre is nemmel felelt. És
akkor a „független” magyar pénzügyminiszter
nem állott koldulni, és kérte a bécsi bankot,
hogy hát állítsa föl bankunkat úgy, a hogy
neki tetszik; ő megelégszik akármilyennel.

— Mi volt ennek a következménye?
Magyarország s az összes hazai sajtó fel-
lázdát e meghunyászkodásra; a bécsi nati-
onal bank pedig azzal felelt a kolduló szavakra,
hogy nyomtatásban szerzte küldözgette a ma-
gyar pénzügyminiszter s a bécsi bank közti
folyt eme levelezést.

S most ott áll a pénzügyminiszter ur, az
ünnepeit „financier”, a hól csak gunyosan
vigyorgó arcokat láthat maga előtt, — a poli-
tikai pellengéren!

Nem csadálkozniak, ha pillanatsnyi hév,
egy hirtelen kimondott szó állította volna oda;
de e szégyentelen baklövés hosszas s gyáva
politikai alkudozás eredménye, oly helyrehoz-
hatatlan hiba, milyennel ritkán találkoznak a
diplomata terén.

Ki assa alá astán a kormány tekin-
télyét?

Farsangi lapdacsok.

A korcsolyázó egyesület városunk-
ban csakugyan meg akar alakulni, mint ezt
újdonász barátunktól hallók.

Igen szép a törekvés, hogy jég nélkül
is megkísérlik a jégsport nemese élvezetét.

Es ez egyáltalán természetesen nők is
lehetnek rajta.

Ugyes fogás.
Igy akarják szép hölgyeinket ezek a
fiatal emberek — jégre vinni.

Nemesak a német!

Buda-Pestről kaptuk e sorokat:
Javában áll a „fox hunting” — vizsi
lombos vitorláját rokaskoma Győgyörd felé s
szerencsésen megmenti irhájt valamely bor-
lyukban; a gentleman-ek kifáradt paripákkal
s kopókkkal nem üldözik több a piros beke-
ces állatot, hanem „kill” hiányában lassu
léptekben kedélyes társalgás közt haladnak a
magyordí uton.

Egyezre kiváncsi a tömegből telivér
paripáján a lovagok egyike s rövid vágatva
tart egyenesen a magyordí szélére háznak.

A szélő ház sévényén pedig ott könyö-
köl egy jó képi földi, kurtászaru makrapipá-
ból pótkelce a „financz nem szimatolta” ma-
gyar dohányt.

— Atyafi — szólt a közeledő piroskaba-
tos lovag — nem lenne szives egy kis tüzet
adni?

— Miért nem uram jó szóért, még akár
egy kis szűz dohányt is ráadásul.

— Nos, hogy élik itt világotuk Magyo-
rdón? — kérde a lovag, a jöképi magyar
emberrel beszéde eredmény:

— Hát csak megvolnánk biz mi nagy
jó uram, mint a gyolopszulyi karó nélkül,
csak az a nagy baj, hogy ugyan hamis peco-
visévilágot élünk.

— Ejh, hiszen megvan az alkotmány a
a felelős magyar minisztérium...

— Meg biz a, hanem hát hiába, nem-
csak a német hamis...

— Épp akarték ezt oda sebesváltatva
Andrásey gr. s a lovag inkognitiója
véget ért, mert a külügyminiszter a magyordí

— Ó nagyon szivesen, de nem itt a
parkban.

Arthur szép úde, és mosolygó vonásainak
búska kifejezése volt, mely világosan mutatta,
hogy boszus.

Midőn haza mentek, heves vita volt Art-
hur és hozzá tartozói közt. Ernfrid élesen kár-
hóztatta, hogy Arthur a Sorenzával ösmeret-
ségeit megjúította, miután atyjának határozott
akaratát volt, hogy közte, és többi gyermekei
közt, minden érintkezés megszűnjék.

A grófné vádolta Arthur, hogy Sorenzá-
val találkoztán, őt teljesen elhanyagolja. Jenni
azt állította, hogy a rokonságot az egész földi
társaság szükségképen kitalálja, s hogy Arthur
és Sorenza mindent megtesznek, miként az
csattanós legyen. Ezenkívül igen jó észre-
veszték, hogy Arthur Sorenza befolyása alatt áll,
miután övéi irányában mindég roszul van
hangolva.

Es utolsó panasz, ugyszinte a grófnéé,
valamint a többieké is, mind valóban volt, mert
a lovagiaság azon finom érzetnél fogva, mely
Arthur kitüntette, hogy Sorenzának első em-
leketésére, hogy anyját elhanyagolja, ígyke-
zett e hibáját jóvá tenni. A grófné iránt oly
figyelmet és barátságot tanusított, melyet már
évek óta nem.

Alkotmányos életkép.
A pesti kir. törvényszék egy embert „felség-
sértési vétségben” marasztalt el azért, a miért
a mult választások alkalmával egy veredé-
sél ezt kiáltozta: „Ha a király maga kortes-
kedni jön: agyon ütjük azt is.”

Nincs szavunk az ítélet ellen.
Csak azt kérjük, ha ez így történt,
akkor mit érdemelnek azon püspökök, a kik
nem szoval és feltételeken, hanem
tettel sértették meg a csalhatatlansági hitga-
zat kihirdetése által a király jogait?

Erfől gondolkodjék Tréfost miniszter ur.

Száz regália — egy szóért.
Ugy van. Bogyóval, a mi tenoristákkal
történt. Bármily jó énekes is, de magasabb
árt még nem kapott egy szavért. Pedig most
nem is szolott, csak leírt — egy szót.

Két pesti úri ember volt itt a mult vá-
sáron, s hallották Bogyót előbb „Hunyady
László” operában, és később a „Csikós”-ban.
S ottthon fogadtak; egyik azt állítá, hogy a
két szerepet nem ugyanazon egyén játszá,
másk értesíté, hogy Hunyady és a csikós
ugyanazon ember volt.

Száz regália tisztelődj kisérteben ka-
pott aztán Bogyó levelet, melyben arra ké-
rik, hogy csak azt felelje: igen, vagy nem?

Igen szép, hogy legalább másutt vannak
olyanok, a kik Bogyót — két ember számba
veszik.

Színházi szemle.

Csütörtök

